

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računira naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje stev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 23.

V Ptuj v nedeljo dne 7. junija 1908.

IX. letnik.

Binkoštna pomlad.

„Pflingsten, das liebliche Fest des Maien“...

Res je, — Božič, Velikanoč, Binkošti, vsi so prazniki svet vladujočega nauka, ki nam ga je podelil božanski trpin iz Nacareta. Ali vsak teh praznikov ima svoj značaj, svoje razlike, svoje veselje in svojo molitev.

Božič... Milo, mehko, južno noč vidimo pred svojimi duševnimi očmi. Na planjavi sedijo revni pastirji, ko se jim prikaže nebeški krilatec in jim oznanja veselo vest, — tam v hlevu, v revščini in med živalmi, v slami jasilic, se je rodilo božansko dete, pred katerim padejo par dni pozneje že trije kralji v prah... Praznik veselja je Božič, preznik izpolnjenih nad in želj. On se je rodil, na katerega je ljudstvo čakalo, on je prišel v to dolino žalosti, da jo reši iz spon poganstva in teme... In zdi se nam, da čutimo v Božiču zopet čustva pastirjev, veselih in prestrašenih, — zdi se nam, da smo tudi mi zopet rešeni vseh življenjskih težav in nadlog...

Vsa drugačna je Velikanoč: angelj smrti ji daje značaj! Temni flor se vleže čez zemljico, kajti On leži v grobu... Z Jezusom preživi naše srce britke urice zadnje večerje, — izpije kelih krvavega trpljenja na Golgoti do dna, — doživi trikratno izdajstvo sv. Petra, — čuti prokleti poljub Iškarijota in — umre na večnem križu... Solze devic so rosa za sveži grob božanskega mučenika. Prestrašeni se zbirajo njegovi učenci za zaklenjenimi durmi in dvomi se jim porajajo v duši. Ali — On, ki je Bog, jim je obljubil: „Jaz sem pri vas do konca dni“... Ali res? Da, res, res, — že je grob prazen. — On je vstal od smrti in jo premagal in dokončal odrešenje... In zopet veselje, zopet izpolnjene želje in nade, — hosinak, Krist je vstal!

Danes pa praznujemo dan cvetja, praznike Binkošti. Dan cvetja... Solnce že kaže svojo moč in gorki njegovi poljubi so poklicali cvetje, — vse je zeleno, pisano, vse duhti, vse vriska in poje, dišečo mrvo pelje živinica in v goricah cveti trta... Dan cvetja, — ravno v Binkošti obhajujemo vso božanstvo narave. Ako sedi človek tam kje v prostosti na zelenem griču pod košatim drevjem, daleč od hiš in prahu in dela, pred sabo dolino z potoki in črečtim grmovjem in s polji in njivami in goricami, — potem se dviga v njegovi duši tiha a vroča molitev. Tam nekje doni zvonček cerkve, ednakomerno, žalostno, — v cvetju, zelenju, v zraku in v solnčnih žarkih pa čutiš vzdih božji...

Dan cvetja... Okinčajmo svoje domovje z svežimi rožami, ti binkoštno solnce pa nam budi ljubezen in vero in mir v izsesanih naših srcih...

Politični pregled.

Politični polom? Wahrmondova zadeva je postala tako važna, da je od nje odvisen ves današnji politični položaj. Klerikalci so hoteli premagati prof. Wahrmonda in z njim prostost znanosti, prostost šole. Dosegli so, da je vlada

v Innsbrucku zaprla visoko šolo. Kot odgovor na to pa so stopili večeraj vsi študentje avstrijskih visokih šol v štrajk. Nikdo ne ve, kam dovede ta kriza. Ali odločiti se mora enkrat, ali ima klerikalizem vso moč in vso pravico na Avstrijskem, ali pa smo tudi naprednjaki ednakopravni. Tej odločitvi velja boj!

Novo postave. V ministerstvih izdelujejo zdaj načrte za 4 nove važne postave, in sicer: 1. Postavni načrt glede preskrbe za starost in onemoglost. 2. Postavni načrt glede financijelnega zasigurnjenja vodnih cest. 3. Postavni načrt glede prednagačbe davka na poslopja. 4. Postavni načrt glede novega davka na žganje. Prva postava, ki se tiče zavarovanja za starost in invalidnost, je na vsak način najvažnejša in jo ljudstvo pač težko pričakuje.

Zavarovanje proti požaru. Odsek v državni zbornici je sprejel sledeči sklep: „Vladi se naroči, da predloži državni zbornici postavni načrt glede vpeljave splošnega, obveznega zavarovanja proti požaru in to po posameznih deželah“. Ta sklep je pač zelo pomemben in bi bilo dobro, da bi ga vlada čimprej vpoštevala. Ves tisti denar, ki se ga plačuje zanes raznim judovskim zavarovalnim družbam, bi lahko ljudstvu ostal.

Za reguliranje potokov na Štajerskem so nastopili napredni poslanci Marckhl, Einspinner in dr. Hofmann pl. Wellenhof. Sli so namreč k poljedelskemu ministru dr. Ebenhochu in mu vse razložili. Posl. Einspinner je opozarjal na to, da je Mura v radgonskem okraju največje nevarnosti, medtem ko se vlada doslej še ni zmenila, da bi to nevarnost odstranila. Štajerska dežela je dala za ta dela že za 2 milijona kron več denarja nego vlada. Država je že davno 30% vseh stroškov regulacijskih del dovolila, brez da bi prišlo do primerne zaključka. Za to je vlada odgovorna in vlada se bode imela tudi zagovarjati, ako se zgodi kakšna nesreča. Poslanec Marckhl zopet je označil razmere v pokrajinah Pesnice, ki kričijo po končni ureditvi. Potem so šli poslanci k ministru za notranje zadeve, da pospešijo nekatere melioracijske zadeve. Posl. Marckhl je pokazal na potrebo regulacije Savinje. Posl. Einspinner pa je govoril o melioracijskih delih na Štajerskem. Ministra sta obljubila, da bodeta vse te želje preiskala. Da bi le ne ostalo samo pri obljubi!

Vseslovenske fantazije. Te dni so odpotovali češki poslanec dr. Kramar, poljski Kliboviczki in „Žane iz Iblane“, župan Hribar v Petersburg, da si ogrejejo pri čaši vina in drugemu navdušenju svoje veselovansko srce... Stvar je malo smešna in malo resna. Gre se za tako zvano „slovansko vzajemnost“. Medtem ko se bijejo na Balkanu sorodni jugoslovanski narodi, ko peljejo Srbi in Hrvati strastni boj drug proti drugemu, vključu temu, da jih loči le vera, ko si ležijo Rusini in Poljaki tako v lasih, da se ne vstrajajo niti umora, — sapjari „Žane iz Iblane“ o zjedinenju vseh slovanskih narodov. Resna je le binavščina teh ljudi. Doma se delajo, kakor da bi bili črno-rumeni do kosti, pri vsaki priliki pa pokažejo svoje veleizdajalsko srce. Pan-slavizem prvakov vseh strank se razvija in postaja nevaren...

Ogrska gnojnica. Toliko lopovov menda ne najdemo z lahko, kakor jih sedi v mastnih uradniških službah na Madžaronskem. Sodišče je šele pred kratkem odkrilo lumparije bivšega ministra Polonyi. Zdjaj pa poroča list „A nap“, da je ta bivši minister ustanovitelj trgovine z dekletam, da je odiral 13 let posestnice bordelov, da je bil zaščitnik zločincev in je zato z njimi profit delil, da se je udeležil pri neki veliki tatvini v Gradcu, da je ogoljufal ogrski kreditni zavod za 20.000 kron itd. In ta človek je bil — minister. Ja, ja, minister je bil, pa ne v kakšni azijski državi divjakov, ne, na Ogrskem je bil Polonyi minister. Košutov prijatelj je bil ta poštenjak. Die grossen Lumpen lässt man laufen...

„Jaz hočem svetu dokazati, da smo lahko izvrstni kristjani, brez da bi bili klerikalci“.

Cesar Jožef II.

Dopisi.

Dobje pri Planini. Župnik Vurkelc čečkari nekaj v zadnjem „slovenskem“ oziroma „lažnivem Gospodarju“ čez tukajšnega, desetkrat bolj poštenega gozp. nadučitelja in čez nekatere druge poštene može. Povemo Vam pa Vurkelc, ob kratkem in enkrat za vselej, da Vi le molčite, in pometajte pred svojim pragom, ker imate smeti čez glavo; namesto da bi si babe zaklepali v sobo in lagali, da so prišle iz Gornega grada po škapulir, vzemite rajši metljo v roke in pometajte! Mislite da je ljudstvo že pozabilo, da ste v Gornem gradu nočnega čuvaja Kolenca z revolverjem obstrelili in ga težko ranili? Da ste tukajšne farane ociganili dvakrat po 3000 K? Kdo je potem večji hudobnaž? Trkajte se na prsa in govorite sami sebi, da tukaj gotovo nihče! Ako je tukajšni krčmar Sapornik pri zadnjih obč. volitvah med drugim tudi sam sebe volil, ni storil a tem nobene hučobije; desetkrat nesramnejši ste bili Vi, ker ste skoz mesec dni pred volitvijo fehtarili glasove za sebe in je pri klerikalcih tudi šnops deloval. Vsaka smrdljiva koča ste obiskali in babe plavšali, naj Vam dajo pooblastilo za volitev. Ako je pa treba bolnike obiskati in previditi z sv. sakramenti, to pa ne storite, vključu temu, da je to Vaša prva in sveta dolžnost. Res lepi izgledi za katoliškega duhovnika! Če ne govorimo prav, težite nas, dokazov imamo dovolj, sicer pa spregovorimo o tem še več.

Napredni Dobočani.

Dobje pri Planini. Župnika Vurkelca smo zadnjič ponižno vprašali, zakaj ni tožil nemškega časnika, ki je pisal, da je kaplan Vurkelc hodil v Gornjem gradu ponoči k dekletom in da so ga fantje neko noč zasačili, pa se jim je v drvarnico skrnil. Namesto odgovora pa je napisal v „Slov. Gospodarju“ s pomočjo svojega gene-